

Jak v Rodné zvítězili nad mastitidou

Farma Rodná, patřící pod Zemědělské družstvo Pobjuky, se v letošním ročníku soutěže Mléčná farma roku umístila v kategorii Holštýn na druhé příčce. Obě zootekničky z této farmy, Petra Volfová i Jana Kubartová, se podělily o vše důležité, co k takovému úspěchu vedlo.

Nově postavenou stáj v Rodné jsme naskladnili v listopadu roku 2009. V té době ještě všechny krávy, které jsme převezli z vazného ustájení v Pobjukách, byly červené. Už během roku 2010 jsme do Rodné přivezli první vysokobřezí jalovice H50 z převodného křížení. Z hlediska mastitidy byl první rok v nové stáji, dá se říci, bezproblémový, ale už na samém konci roku 2010 se začala zvedat somatika a museli jsme mastitidy začít řešit důsledněji.

První změny v prevenci mastitidy

První změnou byla dezinfekce po dojení, kdy jsme začali používat přípravek s kyselinou mléčnou, ale nebyl dost účinný. Přešli jsme proto na bariérový přípravek s chlorhexidinem a dostali se tak na hranici lepšího „kvěčka“. Nicméně stále jsme hledali další cesty, jak kvalitu mléka zlepšit. Jako cíl jsme si v té době stanovili somatické buňky do mlékárny pod 100 tisíc a minimum

Nově postavenou stáj v Rodné jsme naskladnili v listopadu roku 2009, uvedla Jana Kubartová, faremní zooteknička

Foto archiv firmy

ve odstříkají a napěňují tři krávy a pak hned po otření struků jim nasadí dojačky, se nám velmi osvědčil a používáme ho pořád. Přinesl nám totiž významné snížení somatických buněk, kdy jsme se pohybovali někde mezi 130 a 140 tisíci do mlékárny.

Pro otírání jsme už v té době používali prací hadry, samozřejmě na každou krávu minimálně jeden čistý. Hadry používáme

Poprvé pod sto tisíc somatických buněk

Pod hranici 100 tisíc somatických buněk jsme se poprvé dostali v roce 2013 a dá se říci, že od roku 2014 se somatika do mlékárny pod 100 tisíc drží stabilně a občas jsou pod 100 tisíc dokonce i vzorky z kontroly užitekosti. V té době jsme totiž provedli řadu důležitých změn,

na strucích seděly naprosto perfektně. A pomohlo nám to opravdu hodně, protože dnes má hyperkeratózu už jen několik málo tvrdodojných krav, které se dojí dlouho.

Dále jsme se rozhodli vylepšit kvalitu zaprahování tím, že kromě antibiotik, která striktně dáváme každé krávě, také přidáváme strukovou zátku Orbeseal. Díky tomu nám významně ubylo

me v milk-taxi, a odpadní mléko zkrmujeme pouze býčkům.

Jak mléčná, tak odstavená telata jsou ustájena v zastřešeném a vzdušném prostoru. Při odchovu jalovic je důležité, aby byly dobře živěny, měly dostatečný přírůstek a mohly být včas zařazeny do reprodukce. Dostatečný příjem sušiny je obecně naprosto základem dobrého zdravotního stavu stáda a vysoké mléč-

Navíc, pokud kdokoli, kdo se pohybuje ve stáji, vidí v postýlce výkaly, má za povinnost je odstranit.

Poslední změnu v pohodlí krav jsme zavedli v listopadu 2014. Od té doby jsou jalovice a krávy připravovány na porod od sebe oddělené a zůstávají tak až do 150. dne laktace.

Další plány ...

Prostor pro zlepšení vidíme ve snížení počtu klinických mastitid. Chtěli bychom se pohybovat do tří zánětů měsíčně na našich 150 dojených krávách, čehož se nám nedaří dosáhnout. Zkoušíme všechno možné – už půl roku odstříkujeme mléko do hrnků a už čtyři měsíce po každé krávě proplachujeme dojačky roztokem kyseliny peroctové.

Na druhou stranu si trůfáme říci, že subklinické mastitidy máme velmi dobře pod kontrolou. Například za poslední dvě kontroly užitekosti jsme měli pouze 5 %, respektive 6 %, dojených

Dojírna v Rodné je rybinová 2 x 6

Foto archiv firmy

vylitého mléka. Bylo nám jasné, že pro dosažení těchto výsledků bude potřeba udělat více, než jen změnit dezinfekci po dojení.

V roce 2012 jsme proto upravili postup přípravy před dojením a začali používat pěnový pre-dip. Tento postup, kdy dojičky nejpr-

i v současné době a dbáme na jejich čistotu. Pereme je minimálně na 60 stupňů Celsia, po vyprání je namáčíme na 20 minut do roztoku kyseliny peroctové a pak je na co nejvyšší otáčky vyždímáme, aby s nimi dojičky mohly struk perfektně otřít a vysušit.

kteří k tomuto zlepšení společně přispěli.

V první řadě jsme se rozhodli vyřešit hyperkeratózu, takže jsme výrobcem dojírny nechali překontrolovat podtlaky a další důležitá nastavení a nechali jsme zkrátit hadice tak, aby dojačky

Krávy na porodě: „Od listopadu 2014 jsou jalovice a krávy připravovány na porod od sebe oddělené a zůstávají tak až do 150. dne laktace,“ řekla Petra Volfová

Foto archiv firmy

krav, které měly klinický zánět v prvních 60 dnech laktace. Opravdu velmi důležité je dodržování správné techniky aplikace strukové zátky.

Další důležitou změnou byla pěnová dezinfekce před dojením. V roce 2013 jsme začali používat pěnu před dojením Valiant Foam a věříme, že také díky ní dokážeme dlouhodobě udržet somatiku do mlékárny pod 100 tisíc. Ona je to tedy docela drahá pěna, ale i navzdory ceně a nutnosti míchání jsme se rozhodli ji vyzkoušet. Dobré výsledky za vyšší cenu i nutnost míchání opravdu stojí.

V neposlední řadě se nám také dařilo neustále zlepšovat pohodu zvířat. Stále jsme však léčili více klinických zánětů, než bychom chtěli.

Pohoda zvířat

Velmi, opravdu velmi dbáme na slušné a obezřetné chování lidí ke zvířatům, a to už od nejmenších telátek. Díky tomu máme klidné jalovice, krávy spokojeně leží v postýlkách, i když je ve stáji pohyb, na dojrně se chovají klidně a nekopou. Hodně si dáváme záležet na odchovu telat a jalovic. Jalovičkám krmíme pouze mléčnou náhražku, kterou připravuje-

né produkce. Právě proto po založení krmení vždy pětkrát přihrujeme, abychom krávy pravidelně stimulovali k dostatečnému příjmu sušiny. Za tím účelem jsme nedávno dokonce zakoupili přihruvacího robota.

Stájníci musí udržovat napáječky čisté, takže je čistí každý

krav se somatikou nad 200 tisíc a lineární skóre somatických buněk všech dojených krav 1,4, respektive 1,6. V červnu navíc bylo pouze 6 % nových infekcí, 0 % chronických infekcí a žádné záněty po otelení. V brzké době plánujeme školení dojiček, abychom ještě více zkvalitnili očistě-

„V roce 2013 jsme začali používat pěnu před dojením Valiant Foam a věříme, že také díky ní dokážeme dlouhodobě udržet somatiku do mlékárny pod sto tisíc,“ uvedly Petra Volfová, faremní zooteknička a podniková veterinární technička (momentálně na mateřské dovolené), a Jana Kubartová, faremní zooteknička

Foto archiv firmy

Ocenění ze soutěže Farma roku 2015, kategorie Holštýn

Foto archiv firmy

druhý den. Dostatečný příjem vody považujeme za velmi důležitý. Krmnou dávku stavíme na kvalitních objemech s minimem nakoupených komponentů – snažíme se ji udržovat co nejjednodušší, bez zbytečných složitostí.

Infekční tlak ve stáji udržujeme na minimu. Proto třikrát týdně vápníme postýlky a dvakrát denně z nich odstraňujeme výkaly.

ni struků před začátkem dojení. Rozhodně je pro nás důležité i nadále dodržovat veškeré zmiňované postupy a zásady a hledat další slabá místa a prostor pro zlepšení. Bezesporu každé další opatření, které přispěje k ještě větší pohodě zvířat, bude jen pozitivní.

Petra Volfová
Jana Kubartová